

ירושלים, י"ט בסיון, תשפ"ו

4 ביוני, 2026

חוזר מס' ח – 06 – XXX

הערות לטיוטת ההוראה בנושא שיעבוד נכסי תאגיד בנקאי

יש לשלוח לתיבת המייל : Prudential@boi.org.il

לכבוד

התאגידים הבנקאיים

הנדון: שיעבוד נכסי תאגיד בנקאי

(הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 336)

מבוא

1. הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 336 (להלן - ההוראה) עודכנה בעקבות פנייה של תאגידים בנקאיים בבקשה להנפיק מכשיר חדש – איגרות חוב מכוסות (covered bonds), כפי שמקובל במדינות מפותחות שונות, לרבות מדינות האיחוד האירופאי. העדכון בהוראה מאפשר לתאגידים בנקאיים להנפיק את המכשיר החדש תחת תנאים מסוימים וכפוף להגבלה כמותית.
2. [שמור לפסקת חוק עקרונות האסדרה].
3. לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, ובאישור הנגיד, תיקנתי את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 336 כמפורט להלן.

עיקרי עדכון ההוראה

4. בסעיף 5 נוספה הגדרה של "איגרות חוב מכוסות" (covered bonds) שלפיה איגרות חוב מכוסות הן איגרות חוב שהנפיק תאגיד בנקאי אשר ההתחייבויות בגינן מובטחות על ידי נכסים מסוימים, כפי שקבע התאגיד הבנקאי המנפיק.

דברי הסבר

נוספה הגדרה המשמשת בהמשך ההוראה. ההגדרה עולה בקנה אחד עם ההגדרות של מכשיר זה במדינות אחרות.

5. נוסף סעיף חדש (סעיף 11א), המפרט את התנאים שתאגיד בנקאי נדרש לקיים אם ברצונו להנפיק איגרות חוב מכוסות, ביניהם: הגבלה על היקף הנכסים המשועבדים לטובת אגרות החוב, הנפקה במטבע זר ולמשקיעים שהתאגדו מחוץ לישראל, קביעה כי אגרות החוב המכוסות יהיו מובטחות על ידי הלואות לדיור בשעבוד דירות מגורים, קביעת מאפייני מכשיר אגרות החוב המכוסות בהתאם לרגולציה המקובלת בשווקים מרכזיים מחוץ לישראל, הקמת תאגיד עזר ייעודי להחזקה וניהול הנכסים המשועבדים לטובת איגרות החוב המכוסות, עמידה בדרישות בנושא ממשל תאגידי, ניהול סיכונים וביקורת ובדרישות בנושא דיווחים.

דברי הסבר

תאגידיים בנקאיים יוכלו להנפיק אגרות חוב מכוסות, על מנת לאפשר להם לגוון את מקורות המימון שלהם, בדגש על מקורות מימון במטבע חוץ. מאחר שבישראל לא קיימת אסדרה של מאפייני המכשיר (למשל, דרישות בנושא שיעור כיסוי בטחונות מינימאלי, החלפת בטחונות ועוד), נקבעו תנאים המגבילים, בין השאר, את היקף ההנפקה וכן את קהל המשקיעים אליו מכוונת ההנפקה. כמו כן, נדרש שתאגיד בנקאי יבסס את מאפייני המכשיר על רגולציה המקובלת במדינות מחוץ לישראל, כגון, הדירקטיבה האירופאית.

בדומה לכל פעילות של תאגיד בנקאי, ובדגשים הרלוונטיים, תאגיד בנקאי נדרש לנהל את הפעילות של אגרות חוב מכוסות תחת כללי ממשל תאגידי, ניהול סיכונים, בקרה וביקורת פנימית. כאמור בחלק הכללי של ההוראה, יש לנטר באופן תקופתי אחר היקף הנכסים המשועבדים, לרבות בגין מכשיר זה.

6. סעיף 12 בוטל.

דברי הסבר

הסדרי המעבר אינם רלוונטיים ולכן בוטלו. למען הסר ספק, ביטול מכתב סגן המפקח על הבנקים מיום 15.4.2007 בנושא "מגבלת שעבוד על עסקאות רכש חוזר של תאגידיים בנקאיים" (d6615111) נותר בעינו.

תחילה

7. תחילת התיקונים להוראה לפי חוזר זה במועד פרסומו באתר בנק ישראל.

עדכון קבצים

8. רצ"ב דפי העדכון לקובץ הוראות ניהול בנקאי תקין.

להכניס עמוד

להוציא עמוד

בכבוד רב,

דניאל חחיאשוילי
המפקח על הבנקים

שעבוד נכסי תאגיד בנקאי

מבוא

1. רפורמות שונות ברגולציה הבינלאומית שיושמו בעקבות המשבר הפיננסי הגלובלי, הובילו לעלייה משמעותית בפעילות המובטחת בשעבודים מסוגים שונים, למשל, הגידול בפעילות מסלקות מרכזיות, המעבר לסליקה מרכזית של נגזרים וכן דרישות להפקדת בטחונות - משתנים וראשוניים - בגין פעילות נגזרים שלא נסלקים בסליקה מרכזית.
 2. בשל הגידול בהיקף ובמגוון הפעילויות שבגינן תאגידים בנקאיים נדרשים לשעבד נכסים (לפי חוק, רגולציה או נוהג שוק), הוחלט שלא לקבוע הגבלה רגולטורית כמותית על שעבוד נכסי תאגיד בנקאי. חלף זאת, הוגדרו בהוראה זו דרישות לניהול נאות של שעבוד נכסים.
 3. לניהול נאות של שעבוד נכסים חשיבות רבה לאור ההשלכות של שעבוד נכסי תאגיד בנקאי על היקף הנכסים הזמין לחלוקה מקופת הנשייה של התאגיד הבנקאי בהליכי חדלות פירעון, ולאור השלכות פוטנציאליות של שעבוד נכסים על הניהול השוטף של תאגיד בנקאי, למשל, על זמינות הנכסים הנזילים או זמינות בטחונות להפקדה ועל תמחור חובות לא מובטחים.
- 3א. תאגיד בנקאי רשאי להנפיק איגרות חוב מכוסות בהתאם לתנאים שהוגדרו בהוראה ובכפוף למגבלה כמותית על הנכסים המשועבדים לטובת מחזיקי איגרות החוב המכוסות, וזאת באופן שמאזן בין היתרונות הגלומים בהנפקת איגרות חוב מכוסות כאמור לבין השפעת השעבוד על נכסיו הזמינים של התאגיד הבנקאי.

תחולה

4. הוראה זו חלה על תאגיד בנקאי, למעט בנק חוץ וחברת שירותים משותפת.

הגדרות

5.

איגרות חוב שהנפיק תאגיד בנקאי אשר ההתחייבויות בגינן מובטחות על ידי נכסים מסוימים, כפי שקבע התאגיד הבנקאי המנפיק.

כהגדרתם ברישה לסעיף 61א(ד)(1) בפרק "דרישות הגילוי של נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" להוראות הדיווח לציבור וכן נכסים המשמשים כביטחון לבנק מרכזי. כהגדרתם בסעיף 61א(ד)(3) בפרק "דרישות הגילוי של נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" להוראות הדיווח לציבור.

"איגרות חוב מכוסות"

"(covered bonds)"

"נכסים משועבדים"

"נכסים המשמשים כביטחון לבנק מרכזי"

מדיניות, ממשל תאגידי ובקרה בנושא נכסים משועבדים

6. תאגיד בנקאי נדרש לשמור על איזון ראוי בין הצורך לנהל עסקיו לבין הצורך להגן על זכויות המפקידים בעת חדלות פירעון ולפיכך תאגיד בנקאי לא ישעבד את נכסיו אלא אם הדבר נדרש לפי חוק, רגולציה או דרישות השוק הרלוונטי באופן שלא שעבוד הנכסים לא ניתן לבצע את הפעילות או לא ניתן לבצעה בתנאי שוק סבירים. בנוסף, על התאגיד הבנקאי לוודא כי רמת הנכסים המשועבדים אינה גורעת באופן משמעותי מיכולתו לגייס מקורות מימון נוספים ובתרחישי קיצון שונים.
7. בכפוף להוראות סעיף 6 לעיל, התאגיד הבנקאי יפעל כאמור להלן:
- (א) דירקטוריון התאגיד הבנקאי יתווה את האסטרטגיה בנושא נכסים משועבדים ויאשר את המדיניות שקבעה ההנהלה בנושא (להלן- המדיניות).
- (ב) הנהלת התאגיד הבנקאי תגבש את המדיניות בהתאם לאסטרטגיה שקבע הדירקטוריון ותהיה אחראית על יישומה.
- (ג) פונקציית ניהול הסיכונים תוודא כי הסיכונים הטמונים בנכסים משועבדים מובאים בחשבון ובכלל זה, ההשפעה על סיכון הנזילות והמימון ועל הסיכונים המשפטיים והתפעוליים. במסגרת זו יובאו בחשבון גם דרישות הקיימות בהוראות ניהול בנקאי תקין, כגון בהוראה מספר 342 ("ניהול סיכון נזילות") ובהוראה מספר 350 ("ניהול סיכונים תפעוליים").
- (ד) הביקורת הפנימית תבדוק את יישום המדיניות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 307 ("פונקציית ביקורת פנימית").
8. המדיניות תתייחס לכל הפחות להיבטים הבאים:
- (א) הפעילויות והעסקאות שבגינן ניתן לשעבד נכסים של התאגיד הבנקאי והסיבות לשעבוד הנכסים, כגון: פעילות במסלקה, פעילות בנגזרים שאינם נסלקים מרכזית וכדומה.
- (ב) הנכסים שניתן לשעבד, בחתכים רלבנטיים, כגון: פעילויות, מוצרים, צדדים נגדיים וכדומה.
- (ג) מנגנוני חישוב הדרישות לנכסים משועבדים ומי קובע אותם, על פי קטגוריות של מוצרים, פעילויות וצדדים נגדיים.
- (ד) הגבלות פנימיות על שעבוד נכסים. ההגבלות הפנימיות יקבעו ברמה כוללת וכן בחתכים רלבנטיים.
- (ה) סמכויות ליצירת שעבוד על נכסים של התאגיד הבנקאי.
9. התאגיד הבנקאי יעגן ויפעיל אמצעי מעקב ובקרה אחר הנכסים המשועבדים. האמצעים יכללו, בין השאר, מערכות לניהול מידע אודות נכסים משועבדים. מערכות המידע צריכות לספק מידע ניהולי בחתכים ובזמינות העולים בקנה אחד עם היקף הנכסים המשועבדים בתאגיד הבנקאי ועם אופי הפעילות שבבסיס הנכסים המשועבדים, לדוגמה, נכסים המשועבדים כביטחון לבנק מרכזי לעומת נכסים המשועבדים לצורך אחר, שיטות חישוב

הנכסים המשועבדים ועוד. כמו כן, מערכות המידע יאפשרו מעקב אחר הציות למדיניות התאגיד הבנקאי בנושא.

10. התאגיד הבנקאי יערוך תרחישים שונים על מנת לאמוד דרישות לתוספת בנכסים המשועבדים (למשל, בשל שינויים במשתני שוק או בשל הורדות דירוג).

11. תאגיד בנקאי העומד בראש קבוצה בנקאית יגבש מדיניות קבוצתית בנושא ויעגן ניטור ודיווח על נכסים משועבדים ברמה מאוחדת.

איגרות חוב מכוסות

11א. תאגיד בנקאי רשאי להנפיק איגרות חוב מכוסות בכפוף להתקיימות כל התנאים הבאים:

(א) סכום הנכסים המשועבדים לטובת אגרות החוב המכוסות שהנפיק התאגיד הבנקאי לא יעלה על שיעור של 1% מסך נכסי הבנק בעת ההנפקה.

(ב) איגרות החוב המכוסות תהיינה במטבע זר ותונפקנה בהצעה בחו"ל, למשקיעים שהתאגדו מחוץ לישראל.

(ג) אגרות החוב המכוסות תהיינה מובטחות על ידי הלוואות לדיור בשעבוד דירות מגורים.

(ד) התאגיד הבנקאי יבהיר במסגרת תשקיף ההנפקה כי בישראל אין חקיקה או רגולציה ייעודית לעניין מאפייני מכשיר אגרות חוב מכוסות.

(ה) מאפייני ותנאי אגרות חוב מכוסות שינפיק התאגיד הבנקאי ייקבעו לפי רגולציה מקובלת בשווקים מרכזיים מחוץ לישראל.

(ו) תאגיד בנקאי יקים תאגיד עזר ייעודי (SPV) שיחזיק את הנכסים המשועבדים לטובת מחזיקי איגרות החוב; על תאגיד העזר יחולו כלל החובות כלפי הלוויים החלות על התאגיד הבנקאי מכוח הוראות הדין, לרבות מכוח הוראות ניהול בנקאי תקין.

(ז) ממשל תאגידי, ניהול סיכונים וביקורת

1. דירקטוריון התאגיד הבנקאי יתווה את האסטרטגיה ויקבע את תיאבון הסיכון לפעילות של הנפקת איגרות החוב המכוסות.

2. הנהלת התאגיד הבנקאי תגבש מדיניות מקיפה לפעילות של הנפקת איגרות חוב מכוסות, לרבות לניהול הסיכונים, בקרה וביקורת. המדיניות תהיה בראייה של כלל הפעילות, בתאגיד הבנקאי ובתאגיד העזר. המדיניות תתבסס גם על תהליך "מוצר חדש" שיבוצע טרם ההנפקה לראשונה.

(ח) דיווחים

1. בהנפקת אגרות חוב מכוסות, תאגיד בנקאי ידווח למפקח על הבנקים בסמוך לאחר ההנפקה על ביצוע ההנפקה, בליווי נתונים לגבי היקף ההנפקה ואופן העמידה בהגבלה לפי סעיף קטן (א) לעיל לאחר ההנפקה.

2. תאגיד בנקאי יכול בדיווחים לפיקוח על הבנקים על נתוני הבנק (לא מאוחד) גם את נתוני פעילות תאגיד העזר בהוראות דיווח לפיקוח מסוימות כפי שיקבע המפקח על הבנקים מעת לעת.

שונות

12. בטל. הוראה זו תיכנס לתוקף ב-1.1.2022.

(א) תאגיד בנקאי שחורג או עלול לחרוג בסבירות גבוהה מהמגבלה בתקופה שבין פרסום הוראה זו לבין 31.12.2021, יפנה בהודעה בכתב לפיקוח על הבנקים. בהודעתו יפרט התאגיד הבנקאי את הסיבה לחריגה ומהם המנגנונים המפצים שהוא מאמץ, מנגנונים הלקוחים מתוך ההוראה שתיכנס לתוקף ב-1.1.2022.

(ב) תאגיד בנקאי המתקשה ליישם את ההוראה, במלואה או בחלקה, במועד התחילה, יפנה למפקח על הבנקים.

(ג) עם כניסתה לתוקף של הוראה זו, המגבלות הכמותיות על שעבודים מבוטלות, לרבות זו הקבועה במכתב סגן המפקח על הבנקים מיום 15.4.2007 בנושא "מגבלת שעבוד על עסקאות רכש חוזר של תאגידים בנקאיים" (d6615111).

* * *

עדכונים

תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מס'
14/6/92	הוראה מקורית	1	1579
2/1/94	עדכון	2	1679
12/95	גרסה מחודשת של קובץ ניהול בנקאי תקין	3	----
27/6/10	עדכון	4	2270
19/10/10	עדכון	5	2277
15/06/21	עדכון- כולל שינוי שם ההוראה	6	2661

Z